

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
Vidéken: . . . . .
Egy hóra. . . . .
Negyedévre . . . . .

Felolós szerkesztő:
Uj. MÓRICZ PÁL.
Szádók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Sógorság, komaság . . .

— Néhány szó a városi tisztviselők fizetésrendezéséhez. —

Debreczenre nem áll ám a mondas, hogy sógorság, komaság nem nagy atyafiság; sőt még a városi tisztviselők fizetésrendezését is ilyen atyafiságos módon akarják nyélbe ütni. Az egyeseknek adnának sokat, a nagy többség pedig a száraz nyálat — nyelhetné.

Ennek a kísérletezésnek ismételtent ellentmondunk. Mi igenis akarjuk a városi tisztviselői fizetésrendezést, hanem az egész vonalon. Ne csak a kiválasztott nagyok, hanem a kisebbek is részesüljenek a méltányos fizetésemelésben; mert Debreczen város köztörvényhatósági bizottsága és polgársága tisztességesen díjazott tisztviselőktől várhatja el ügyeinek kifogástalan ellátását; sőt a rendezett fizetés mellett meg is követelheti azt, aki pedig nem képes a kötelemnek megfelelni, bármilyen magas tisztet is töltsön az be, az ideje elkövetkeztén, kergessék nyugdíjba. Itt félrendsabályokkal, kegyenczeknek a duggatásával csak a közügyek és közhivatalok sülyedése következhetik be. Az egész vonalon méltányosan kell eljárni, mint az itt közreadott cikkünk megjelöli az útját.

Tagadhatlan, hogy a régibb időkhez képest jelen korban a megélhetési viszonyok megváltoztak; a mai drága piaci árak s lakber mellett a tisztviselők fizetéséből alig tengődnek. Ezen változások idézték elő országszerte államnál, vasutnál, megyénél s városoknál, hogy a tisztviselő fizetését emelték, még pedig nemcsak a nagy fizetésű tisztviselőket, hanem a kis fizetésűt is egyaránt.

Debreczen város hatósága is új szervezési munkálatot készített s ennek keretében javítani kívánna nem ugyan általában kezdve a kis fizetésűeken s végezve a legmagasabb állásoknál, hanem sógor és komaság jussán azon állásuknál kíván javítani fizetést, kik eléggé szerencsések lehetnek ilyen viszonyban lehetni, vagy kik a hatalmi polczon vannak.

Az 1880-as években a polgármester, főügyész és főszámvévo fizetését emelték, a többi fizetéseket érintetlenül hagyták. Következett az 1896. évi fizetésrendezés, mely úgy történt, hogy akik különféle okok miatt grata personák voltak; vagy a városi dal-egyletnek voltak tagjai, ugyszintén nagy fizetést élveztek különben; az ilyen állásoknál busásan adtak kegyosztogatást, a többi tiszt-

viselőknél csak csekély 150—200 korona emelést vagy pedig éppen semmit sem adtak. Például akkor a tanácsnokok fizetését és lakbérét fejenként 700 frt. (1400 koronával) emelték, hasonló módon emelték a polgármester, főjegyző, főügyész, főkapitány, főmérnök, alügyész fizetését is; a kis fizetéseket pedig 50—150 koronával pótolták meg, mintha azon páriák nem éppen úgy éreznék a drágaságot, mint a nagy fizetésű s nagy mellékjövédelmű tisztviselők, sőt jobban.

Hogy a hatóság fentebb jelzett tényekhez következetes maradjon, a szőnyegen levő javaslat színtén oly méltánytalan és igazságtalan. Tudvalevőleg par állást beszűntetni javasolnak s egy *tömeg napdíjast elküldenek*, az így megspórolt kiadást mintegy felosztják részben a sógorok és komák, részben pedig a hatalmi polczon sütkérező nagy fizetésű és nagy mellékjövédelmű tisztviselők magok között.

Lássuk csak, hogy szól a javaslat: a polgármester, főjegyző, főügyész, főorvos, kerületi orvosok, *arvaszéki elnök*, főmérnök s *városgazda* fizetését és lakbérét hatalmasan felszólják s még majd ezenkívül 1908. évben a javasolt fizetés után 10% korpótléket is élveznének. A tanácsnokoknál p. o. fejenként 400 kor. lakbérével javasolják s kapnának 1906. év jan. 1-től 10% korpótléket is, hát ez már megint micsoda részrehajlás, hát a többi tisztviselőre nem térne rá a lakbérével, vagy talán azok ingyen lakást élveznek? A többi tisztviselőnek csak olyanoknak adnak 10% korpótléket, már jövő 1906. évben, kik jelenlegi állásukban 6 évet eltöltöttek.

Mi elismerjük, hogy a tisztviselő anyagi állapotán segíteni kell, mint segíteni az állam a maga tisztviselőin, úgy szintén a vasut, megyék s más városok is, nem oszthatjuk egyik lapársunknak s egyeseknek azon felfogását illetve kívánóságát, hogy Debreczenben előbb a pótdótot kell elosztani s csak akkor fog következni a tisztviselő fizetések rendezése: éppen ezzel érvelhetett volna az államvasut, megyék s más városok a tisztviselőinek, hogy ha az állam, a vasut, a megyék s más városok a pótdótot s adósságaiktól megszabadulnak, csak akkor lesz rendezve a fizetésök. De ezt nem mondták, hanem javították a fizetéseken. De más részről elítéljük s legnagyobb igazságtalanságunk tartjuk, hogy a fizetés emelést a legnagyobb fizetésűknél s szép mellékjövédelmű állásuknál javasolják, a kisebb javadalmazásoknál csupán a korpótlékkal állanak elő. A méltanyosság és igazság alapján azt kívánjuk, hogy a fizetés paritást a kis fizetésűeknél kezdjék, még pedig kipótolva azon megrövidítést is, melyet az 1896. évi fizetés rendezésnél a kis fizetésűek szenvedtek.

Az intézők ne csináljanak kegyosztogatásokat újbol, mint az 1896-dik évben, hanem igazságosan javítsák a tisztviselő

helyzetét, mert az ilyen szembeszökő kijátszás elkedvetleníti a tisztviselőket éppen azon részét, kik az igát huzzák. Vagy tessék a legutolsó irnoknak is javítani fizetését esetleg lakbérét még pedig az 1896. évben szenvedett károsodás illetve megrövidítés kipótlásával, vagy senkiét sem. Azt pedig fel sem tételezzük Debreczen város bizottsági tagjairól, hogy ilyen igazságtalan, sógorság komaság elvénél fogva részre hajló javaslatot megzavazzanak.

Politikai hireink.

Budapest, május 29.

Pártközi konferencia.

Nagyon szorul a kapeza. A kilátások a lehetőleg legrosszabbak. A béke galambja nem látható a láthatáron. Ebben a nagy zürzavarban a pártok egységét akarják helyreállítani. Nem a koalícióban, mert abban úgy mondják, az egység kilógástalan, hanem a koalíción kívül.

Pártközi konferenciát akarnak létrehozni és ebben a kibontakozás fonatát megkeresni. Azt állítják azok, kik ezt az eszmét fölvetették, hogy az ország veszte delemben van, szükség van minden fiára és főként a parlament egy-égre és együttműködésére. De mi ennek az ára?

Széchen Miklós miniszterelnök.

Ugyancsak bécsi tudósítónk jelenti, hogy az átmeneti kabinet fejével a király minden valószínűség szerint Széchen Miklós grófot nevezi ki. A Főjeváry miniszterelnökségét Bécsben, rendszerint teljesen és jól beavatott helyen határozottan czáfolják. Fejerváry csak azzal volt megbizva, hogy az átmeneti miniszterium útját egyenesse. Ennek a megbizatásnak teljességgel megfelelt és most már Széchen Miklós miniszterelnökségének semmi sem állja útját. A kinevezés már a legközelebbi órákban meg fog történni.

Országgyűlés.

Budapest, május 29.

A képviselőház mai ülése a Hencz-Keglevich párbaj hatása alatt állott, bár Keglevich szobban nem is végezhette volna életét.

Az ülést tizenegy óra körül nyitotta meg Justh Gyula elnök, aki a jegyzőkönyv hitelesítése után így szól:

— Szomorú jelentést kell tennem a Haznak. Gróf Keglevich István képviselő ma reggel hirtelen elhunyt. Javasolom, hogy a Haz halála feletti fájdalomának jegyzőkönyvi leg adjon kifejezést.

Az elnök jelentette, hogy báró Bácsy

Glück Ede

legnagyobb cipő áruházában óriási választék legjobb minőségű férfi-
női- és gyermek-cipőkben, kalap, tehernemű és divat-cikkekben mesés
olcsó árak mellett Piacz- és Kossuth-utca sarkán, Kistemplommal szemben.

Dezső a pápai mandátumáról mondott le. Felhatalmazást kér arra, hogy az új választás iránt intézkedhessék.

Gulner Gyula: A hetedik bíráló bizottság nevében jelenti, hogy a bizottság Radisch Jenő mandátuma dolgában vizsgálatot rendelt el s ennek vezetésével Mezőssy Bélát bízta meg.

Az elnök: Felhívja Mezőssy Bélát, hogy esküfövére a legközelebbi ülésen jelentkezzen.

Günther Antal, a nyolcadik bíráló-bizottság elnöke jelenti, hogy a bizottság gróf Hadik Sándor mandátuma ellen beadott panasz dolgában a vizsgálatot elrendelte és ennek megejtésével Endrey Gyulát bízta meg.

Ezután a Ház megkezdte a kivándorlási bizottság tagjainak megválasztását.

Kossuth indítványa.

Kossuth Ferencz: Föltétlenül szükségesnek tartja az autonóm magyar vámtarifát. Elérkezett a 12-ik óra, hogy gondoskodjunk közgazdasági érdekünk megvédéséről. A józan észnek kívül a törvény is parancsolja, hogy mielőtt a küldöttség melylyel való szerződéses, tárgyalások megkezdnek az általános vámtarifát el kell készíteni. Óvatosan kell eljárunk, hogy az országot ki is teszük gazdasági megrázkódásnak. Olyképp kell szerződésünk Ausztriával hogy az osztrák iparcikkek lehetőség szerint vámentesen jöjjenek be hozzánk, és a magyar gyártermékek vámentesen mehessenek Ausztriába. Ez nem kivihetetlen. A miniszterelnök szerint az önálló vámterület nagy szerencsétlenség. Hát az osztrákok mért rá gazskodnak akkor a közös vámterülethez. A Széll-Körber féle vámtarifát ajánlja alapnak, az önálló vámtarifát megalkotásánál s a fő-törékvés az legyen, figyelni arra, hogy az ország 80—80% földmivelő. (Helyeslés.) Nem akarunk vámháborút ellenkezésképp. De a wai állapot tarthatatlan. Ajánlja indítványát. (Zajos éljenzés és taps.)

Gr. Károlyi Sándor kijelenti, hogy Kossuth indítványát elfogadja. (Éljenzés a balon.) Azt hiszi, hogy az önálló vámterület csak előnyére lehet az országnak, a mezőgazdaságnak se lehet ártalmára, amly bizonyára rekompenzációt is fog kapni. A birtokminiszterium meghagyását követeli a földmivelők részére. (Élenk helyeslés.)

Vészi József: Kéri a birtok-muzeum megállapítását.

Károlyi Sándor gr.: Hogy a magán embertől mindent elvehessenek és végülk dobják, ez türehtetlen. Földmivelőinknek helyzete mostoha. Innen van a nagy kivándorlás is.

Lázár Pál adatokkal bizonyítja a Kossuth indítványa helyességét. Elfogadja, mert töle reméli az ország gazdasági helyzetének javulását.

Markos Gyula szintén pártolja Kossuth indítványát.

Hieronimi Károly kereskedelemügyi miniszter ezután kijelentette, hogy ha ez a gazdasági politika, amelyet a többség folytatni akar, nem sikerül, az ország koldulni fog. Szemfényvesztésnek tartja, hogy a szövetség ellenek Ausztriával gazdasági szövetség helyett csak szerződést akar kötni, Kossuth indítványát nem fogadja el.

Az ülés vége 2 órakor.

Vármegyénk és vidéke.

Lembergi munkások Nyiregyházán. Az építő munkások Nyiregyházán is sztrájkba léptek. Minthogy ott fontos és

határidős építkezések vannak félbe szakítva az ottani építőmesterek Lembergből hoztak munkásokat, hogy az építkezéseket folytathassák.

A hajduböszörményiek kegyelete. Lengyel Imre halála nagy gyászt hozott szülővárosára Hajduböszörményre is. Halála itt mély megdöbbenést keltett. Halála hírére a ref. egyháztanács gyülesterme fölé kitétték a gyászlobogót. Vasárnap a presbiteri gyűlésen Szolnoky Gerzson lelkes-elnök fájdalommal emlékezett meg elhunytáról. Emlékét jegyzőkönyben örökítették meg ravatalára babérkoszorút helyeztek ezen felirattal: Az egyházmegye gondnokának, a hajduböszörményi ref. egyház. Az egyháztanács a temetésen küldöttségileg képviseltette magát, mely küldöttség által Szolnoky Gerzson egyháztanácsi elnök vezetésével Porcsalmy Gyula, Kati Ferencz és Sóvágó Imre presbiterekből. Az özvegyhez részvétiratot intéztek.

Állatbetegségek a megyében. A vármegye területén a következő betegségek dühöngenek: Bőrfeleg és takonykór Tégláson, száj és körömfájás Püspökladányban, rühkór Hajdubárházon és Szoboszlón, sertésvész Nádudvaron és Szováton.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága június hó 13-én ülést tart.

Királyi szerelmes levél.

A belgrádi tragédia titkaiból.

Belgrádban most rendezik Sándor király levéltárát, Ebben egy fölőtte érdekes levelet is találtak, melyet a tragikus véget ért ifjú fejedelem szerelmes társához intézet, kövételül a házasságuk előtt. Ez a levél világos képét mutatja az utolsó Obrenovics lelki állapotának és hűen visszatükrözi a forró szerelmet, amelyért később mindkettőjüknek halállal kellett bünhődniök.

A levél hű fordítása a következő:

Belgrád, május 18.

Kedves és legmélyebben szeretett Dragám!

Amidőn tegnap téled elmentem és szívem telve volt az irántad való szeretettel, visszagondoltam mindarra amit Te nekem nyugalommal és minden szenvedéynélkül mondottál, mert kedves beszéded minden egyes szavát jól megjegyeztem magamnak. Egész éjjel szemem be nem hunytam és azon szilárd elhatározásra jutottam, hogy a dolognak egyszerre már végére kell jutni, még mielőtt késő volna.

Nem bírom elviselni, hogy téled elváltan éljek, ha az csak néhány perczig is tartson. Borzasztóan szenvedek, ha nem vagy mellettem!

Szilárdan elhatároztam, hogy téged királynévá teszek és ezen elhatározásomat közölni fogom a miniszterekkel is.

Mióta te, forrón szeretett nő, a fülemben sugtad azt az édes titkot, hogy szíved alatt szerelmünk zálogát hordod, kötelességemnek tartom, hogy téged a trónra emeljek, mert nem engedhetem meg, hogy a szerb király gyermeke, legbensőbb és legnemesebb szereteiének gyümölcse, a palotán kívül jöjjön a világra és netalán a világban ide-oda hanyattassék és talán később a rossz emberek durva öklét érezze.

Neked, Draga, életem csillaga, nagy köszönettel tartozom azon édes perczekért, melyeket öleléseid között töltöttem és azon szeretetért, melyekkel éveken át irántam viseltetted, amikor elfelejtetted velem balvégzésemet, mely születésem óta üldöz.

Igaz, legszívesebben menekülnék veled messze, hogy ott veled és szerelmednek éljek, de neked is igazad van, én király vagyok és az utolsó sarja dinasztámnak, kötelességem tehát mindvégig a trónon maradni. És én ezt tenni fogom, de a te kötelességed is, Draga, hogy velem a trón veszéyleit megoszsd, hogy az eseményekkel, melyek elkövetseznok, közösen és bátran szembeszálljunk.

Az eljegyzésünkről szóló hír bizonynyal nagy vihart fog felkorbácsolni és már látom, hogy a miniszterek atyám befolyása alatt és Gyogyevics miniszterelnök ingerlésére mint mérges kigyók fognak ellenünk felszökélni, hogy szívünk kötelékét szétszakítsák. De én valamennyit szét fogom taposni és megmutatom nokik, hogy ezentul én vagyok egyedül Szerbia királya és nem fogom megengedni, hogy velem bárki is rendelkezzen. Nem bízom meg senkiben, csak benned, csakis benned. Draga, védangyalom, menyasszonyom és rövid idő múlva házastársam és királyném.

Oh, milyen fényes jövőt látok magam előtt!

Légy bátor, miként én is az vagyok és ne félj sem atyámtól, sem pedig Vladántól, a kik mindenre képesek, különösen az utóbbi, a ki nem csinálna magának lelki-furdalást abból, ha engem örülnek nyilváníthatna és elfogathatna. Mindezt meg kell ragadnunk a kedvező alkalmat, amidőn ezek ketten távol vannak Belgrádtól, mert különben minden késő volna. Visszatérüket én lehetlenné fogom tenni.

Ha ezekről a dologról valami közleni valód volna, úgy tudasd azt Nikodem (a királyné fivére) által. Másra ne bizz semmit, mert jól tudod, hogy az én és a te környezeted a Gyogyevics által összeállított kreaturákból áll.

A te sirig szerető és hű

Sándorod.

Városi közigazgatásunk.

Jog és pénzügyi bizottsági ülés.

A város jog és pénzügyi bizottsága hétfőn délután 3 órakor tartott ülést Bészler Károly t. főjegyző elnöke alatt. Jelen voltak a tanács tagjain kívül Magoss György főügyész, Roncsik Lajos főszámvevő, Debreczeni Jenő gazdálkodó, Varga Károly jegyző, Kiss Albert, Marton Imre, dr. Fejér Ferencz, Szántó Samu, Szilágyi Bálint, Sinka Sándor, dr. Tüdős János, Miskolczy Jenő, Jánbor János és ifju Schwarz Vilmos.

Megtagadott hozzájárulás — fel-emelés. A magyar vasuti forgalmi részvénytársaság elhatározta, hogy a Debreczentől Nagykállóig tervezett vonatot rendes nyomtávnak építi és ennek fejében kérte a várost, hogy 200.000 korona hozzájárulását 250.000 koronára emelje fel. A jog és pénzügyi bizottság helyesli a tervet, de Szántó Samu és Marton Imre felszólalása után a hozzájárulás felemelését megtagadta.

Takonykór. A város V. állategészségügyi körzetében Nagy Sándor tanyáján kiütött a takonykór. A zárlatot elrendelték.

Gazdasági bizottsági ülés. A város gazdasági bizottsága ma, kedden délután 3 órakor ülést tart, amelyen a város múlt évi zárószámadásait fogják átvizsgálni.

Hajhullás ellen

legjobb óvszer a „Dr. Borsos féle hajszesz”, mely megszünteti a hajvégek megtörését, a hajhullást, a fejbőr elkorpaosodását s előmozdítja a haj növesét. Kis üvege Dr. Borsos-féle hajszesz ára 1 kor., nagy üvege 2 kor. — Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára

DBBRECZENBEN.

Villamos telep. A városi villamos telep ügyét a jog és pénzügyi bizottság ülésén Debreczeni Jenő gázcigányigazgató ösmertette. A világi bizottság javaslatát Szántó Samu és Márton Imre felszólalása után elfogadták és kivitelre ajánlották a tanácsnak, amely a június 2-án tartandó közgyűlés elé terjeszti a javaslatot.

Egyházak és iskolák.

Az egyetem ügye.

— Levél a szerkesztőhöz. —

A debreczeni egyetem ügyében a kezdeményezést leszavazta a tiszántuli ev. ref. egyházkerület 38 atyája. Mi azonban nem hagyjuk megnyugodni így szerzett babérjaikon a főrendezőket, izgatni fogunk továbbra is a debreczeni egyetem mellett és ha a jóügy lelkes híveit leszavazták, tőlük fogjuk követelni a további lépések megtételét. Mert nemcsak az egyházra, hanem az egész alföldi magyarságra sokkal nagyobb jelentőségű ez az egyetem kérdés, mintsem hogy azt a vaskalaptól leborítva elaludni engedhetnénk.

Ime a leszavazott egyetem ügyével kapcsolatosan itt közlünk egy igen okos, tárgyilagos, a szögfejtő üggyel, doktor Baksa Lajos egyházkerületi képviselő, Hódmezővásárhely volt polgármestere írta felőlős szerkesztőnknek:

Tisztelt Uram!

Köszönettel vettem nagybecsű lapjának három tisztelet példányát (az egyházkerületi közgyűlés tudósításait, Szerk.) s a Bajtárs érdeklődésével olvastam az egyetem ügyében írt vezércikkét.

Jó magam is sajnálkozom a szavazás eredményén, mert azt vallom, hogy ha már egyszer akarjuk — pedig mindnyájan akarjuk — azt az egyetemet; akkor nem szabad részletkérdések miatt a nagy mű fundamentumainak lerakogatását elodáznunk. Ugy is nagy időbe — talán egy emberöltőbe — kerül a felépítés, s így a halogatást még az oly tiszteletreméltó óvatosság sem igazolja. Hiszen még a megszüntetett tanszékek újrafelállítása czimén is egyenes kötelességünk volt volna az egyetemi bizottság javaslatának elfogadása.

Reményem azonban, hogy erőt vesz a bizodalom az aggodalmakon s ha már veszítettünk is egy teljes esztendő; annál nagyobb sietséggel fogjuk pótolni a mulasztottakat; ebbeli reménységemet táplálja az, hogy tisztelt uramnak országosan ösmert tolla sikra száll ez ügyért.

Kitartást és mielőbbi teljes sikert kíván

Hódmezővásárhely, 905. május 28.

Tisztelő híve

Dr. Baksa Lajos.

Hazajöttek a debreczeni diákok.

Debreczen mindkét főgimnáziumának ifjúsága számos díszoklevéllel, ezüst- és bronzérmes-

kel győztesen tért haza az országos torna-versenyéről. Tudásukat, ügyességüket és edzettségüket igen szép siker koronázta. A ref. főgimnázium derék tornászai a hagyományhoz híven most is kitüntették magukat és a versenyen az ország összes intézeteivel szemben a második helyet vívták ki. Kevés hiba volt, hogy nem ők hozták el a sepsiszentgyörgyi helyett az elsőség büszke jelvényét, a fehérselyem vándorzászlót. Mellettük az alig néhány éves róm. kath. főgimnázium tornászai is méltó feltűnést keltettek. Minden ellenfelüket legyőzték és meglepő sikereikkel a debreczeni diáknevet sok versenyző intézet ffjusága előtt irigyeltté tették.

UJDONSÁGOK.

Adósság miatt öngyilkos.

Szíven lőtte magát a kis hadnagy.

Annak a fényes tisztikardbojtnak az áldozata az a kis hadnagy, amelyet oly sokan irigyelnek, holott az a fényes czitra élet tele van az élet legsetétebb foltjaival. A vagyontalan tiszteknek csaknem lehetetlen ez a pálya, a vagyonosnak pedig tisztos polgári vagyonát emészti fel — az aranyos kardbojt.

Ennek a „fényes“ pályának az újabb áldozata Kovács Jenő, a debreczeni 3. honvédegyezred hadnagya. Csak 22 éves volt. Szerette az életet és halálos játékot kezdett vele. A sok vidám éjszakáért azzal az ólomgolyóval fizetett, amelyet hétfőn délután 5 órakor a szívébe röpített.

Még szombat este a honvéd tanyával szemközt lévő „kék macskához“ czimzett vendéglőben mulatozott cimboráival. Olyan nagy kedve volt — és 48 óra sem telt belé, hogy megszünt dobogni a szíve.

Az adósság kergette a halálba e könnyelmű fiatal embert. Fél év előtt az édes atyja, Kovács István, löcsei gimnáziumi tanár, rendezte az adósságait, de ő azóta újra adósságokat csinált. Végül is uzsorások kezébe került, akiknek körméből nem tudott szabadulni. Kétségbeesésében sürgőnyöket küldött, hogy menekülhessen. Hétfőn délután megkapta a sürgönyválaszt.

Az izgalmat nem tudta leleplezni. Elküldte hazulról a legényét, azután lefeküdt az ágyra és szíven lőtte magát. Azonnal meghalt. A tiszti szolgák csak akkor vette észre, mikor már kiszervenvedett.

Este 10 órakor szállították holttestét Eötvös utca 9. sz. a. lakásáról a honvéd-kórház halottasházába és táviratban értesítették szerencsétlen apát az öngyilkosságról. A kis hadnagy a 3. zászlóalj segédtisztje volt.

A Csokonai-kiállítás köréből.

E czim alatt naponként közleményeket fogunk adni t. olvasóinknak, hogy a sajtót vagy legalább annak egy részét ne érhesse mulasztás vádja. Nagyon elegendő, hogy Debreczen előkelő társadalmá és polgársága oly nehezen melegsik bele a saját halhatatlan költőjének kultussába, de végre is bele fog melegedni, mert kénytelen vele. Nem lehet kifogást tenni, hogy nagyon hamar beeresztették. Mert ime meghosszabbították egészen június 4-dikéig, vagyis a jövő vasárnapig bezárólag. A ki tehát komolyan akarja, az csakugyan megnézheti ezen egy hét alatt a kiállítást s hisszük, reméljük, hogy nem lesz Debreczen városának egyetlen műveltségre számot tartó családja sem, melynek legalább egy tagja fel ne keresne látogatásával e valóban érdekes gyűjteményt.

A taniatézetek növendékei és a gyár-munkások fiatalságának nemes lelkesedése után következnie kell a társadalom előkelőinek és Debreczen czivis polgárainak; de különösen számítunk városunk minden szépért, jóért és nemesért lelkesedő szép asszonyai és leányainak érdeklődésére s örömmel halottuk, hogy az ev. ref. felső leányiskola és a többi felső nevelő intézetek növendékei és tanítóképzészei is testületileg fogják a szép kiállítást megtekinteni, hisszük, hogy ha a rendezőseget megkérlik, gondoskodás lesz kellő magyarzó bizottsági tagokról is.

A Casinók és olvasó körök elnökei, a kereskedő és ipartestületek előljáróságai vezessék tagjaikat, az állami és közigazgatási s magánhivatalok tisztviselőiket e szívet lelket nemesítő és a szemet is gyönyörködtető látványosság megismerésére!

A tegnapi folyamán 3 elemi iskola és a Stern fele kefégyár 150 munkása és munkásnője volt fenn a kereskedelmi akadémia dísztermében; áldozó esütörtökön délután pedig a dohánygyár és M. Á. V. gépjavító-műhely ifju munkásai jeleztek százanként való megjelenésüket.

Egy helybeli lapársunk tudósításában azt írja, hogy a Csokonai kiállítás rendezősege a Novelli Ede ur által kiállított Petőfi kéziratot odaigérte a Petőfi-társaságnak. Ez téves közlemény. Mert az a kis kéziratot még senkinek sem ajándékozta oda Novelli ur sem, de megígérte, hogy ha valamikor megváltik tőle, akkor első sorban csakis a debreczeni Csokonai-körnek fogja ajánlani.

*

A kiállítás a kereskedelmi akadémia (Piac-u. 8.) emeleti dísztermében van és naponként délelőtt 10 óráig — megszakítás nélkül délután 5 óráig van nyitva. Belépti díj személyenként 20 fillér. Tanulók, testületi-tagok és gyermekeknek 10 fillér.

Magyar-szász diák csere.

Az általunk és szász barátjaink által már évek óta egyengetett magyar-szász közeledésnek és ösmerkedésnek egyik alkalmát képezi, a szász-magyar diák és gyermek csere. És mi már évek óta, különösen így a nyári szünidők tartamára, sikeresen intéztünk el ilyen csereügyeket.

Már e tavaszi hónapban is érkeztek hozzánk levelek magyar, mint szászrészről ilyen közvetítésre. Így például Nagy István kémeri ev. ref. lelkész ur, lapunknak is kitűnő magyar

gyógyvizek elsőrangú szaktekintélyek szerint felülmúlják a krondorfi és glesszüblli külföldi forrásokat. Sokkal olcsóbbak is. Feltűnő gyógyhatással alkalmazhatnák: köszvény, vese, hólyag, gyomor, torok, tüdő és gégehajok esetén. Elsőrangú élvezeti és borvizek. — Megrendelhetők az uradalmi forrás bérletiségénél Szolyván (Beregum.) Kaphatók minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Szolyvai és Luhi Erzsébet

érzésű polttikai cikk írója, gymnázista fiacskája mellé óhajt, a nyári szünidőre, szász-gyermekeket, a kitől németül is tanulna a fiucska. Mi őt Neugeboren Emil kedves barátunkhoz, a nagyszebeni Tageblatt szerkesztőjéhez vagy dr. Medgyesy Károly nagyszebeni királyi albiró urakhoz utasítottuk, mint a kik legszívesebben járnak el e nemzeti szempontból is jelentőségteljes ügyben. De a helyből vagy a vidékről jelentkezőket mi is készségesen jegyzésbe vesszük.

Másrészt szászrészről is érkeznek hozzánk hasonló tárgyú megkeresések, így a napokban egyik szászváros polgármesterétől érkezett felelős szerkesztőnk címére levél. — Ajánljuk az uri családok figyelmébe és esetleges csere vagy más uton kérjük annak a kedvező elintézését. A szász polgármester ur címével szívesen szolgálunk és levelének az ügyre vonatkozó részét itt közöljük:

Tekintes Szerkesztő Ur!

Több helyről megtudván, hogy a tekintetes szerkesztő ur a magyar nyelv tanulás előmozdítása iránt érdeklődni méltóztatik, bátorkodom magam is tekintetes szerkesztő urhoz azon bizalomteljes kéréssel fordulni, hogy a VI. gymn. osztályt most elvégző, nem egész 16 éves fiam számára a közeledő szünidőre lehetőleg oly helyen, ahol németek egyáltalában nem léteznek, tisztességes családnál fizetéses helyet szerezni méltóztatnék.

— **A Magántisztviselők Országos Egyesülete** helyi bizottságának létesítése tárgyában vasárnap a Kereskedelmi Csarnokban látogatott értekezlet volt, a melyen megállapították, hogy Debreczenben eddig 130-an léptek be a kötelékbe, mi által a helyi bizottság megalakítása biztosítva van. A Gaszner Géza által elkészített ügyrendtervezet az előkészítő bizottság tagjai közt áttanulmányozás végett szétosztatván a megjelentek kimondták, hogy a megalakulás megtörténte még június hó folyamán kívánatos és az alakult közgyűlés ünnepies formában való előkészítésére Horváth Jenő, Szűcs Kálmán, Gaszner Géza és Hajdu Andor urakat küldték ki.

— **Csokonai ereklje kiállítás.** Vasárnap a Stern József és testvére kefégyár 150 férfi és nő alkalmazottja nézte meg a kiállítást, s mintegy 250 magános, kiknek Komlósy Arthur fáradhatatlan tevékenységű elnöke tartott szép és tartalmas magyarázatot nagy költőnk munkásságáról, melyet érdeklő hallgatott a vendégsereg s bámulva szemlélte a becses kincseket, melyeket nemcsak a könyvtárak, muzeumok stb. de minden irodalom barát, s szépet kedvellő egyesek féltve őrizenek a késő utókor számára. A kiállítás mindennap látható: délelőtt 10 óráig, délután 5 óráig, személyjegy 10 fillér. Tanuló és gyermek jegy 10 fillér. Targyműtő 6 fillér. A kiállításou kapható külföldi C gkonaira vonatkozó emlékek úgy mint válogatott művei, megzenésített dalai, érmek, képes lapok stb. mind igen szép kiviteben.

— **Az építő-munkázárlat** és az építő munkások bernarcza ügyében fordulatot jelent az a körülmény, hogy

Végh Gyula rendőrfőkapitány szerdán délelőtt 9 órakor békítési tárgyalásra hívta ö-sze az összes vállalkozókat és a munkásokat felhívta, hogy 12 megbízottat küldjenek e tárgyalásra. A békítési tárgyalás az ipartestület tanácstermében lesz.

— **Idősb Lengyel Imre temetése.** Ma délelőtt 10 órakor temették el az öreg Lengyel Imre bátyánkat a nagyhatvan-utcai rózsakertes házatól. Nemcsak Debreczen város értelmiségének színe-java volt ott ezen a temetésen, hanem Hajdumegyéből is igen sokan, különösen az elhunyt szülővárosából, Hajduböszörményből. Megjelent a szeretett egyházmegyei gondnok temetésén a hajduböszörményi egyházmegye lelkészi kara, dr. Balazár Dezső vezetésével és innét helyből a városi tisztviselői kar Kovács József polgármesterrel, a vármegye tisztikara Rácz Gyula alispánnal, a kollegiumi tanári kar, különösen a theologiai tanárok nagy része, a szabadelvű párt, a Csokonai-kör, a jogász és tisztviselői egyesület és még több egyesületek tagjai, táblai bírák, törvényszéki bírók stb. Ott láttuk gróf Dégenfeld József főgondnokot, Wolafka Nándor r. kath. püspököt, K. Tóth Kálmán, Szele György, Kiss Albert, Dicsőfi József ref. lelkészeket, százakat és százakat Debreczen és a megye vezetőférfiai közül. Ugy hogy a porta nagy udvara szűfőlégi tele volt és a költői szárnyalásu bucsuzató beszédet Jánosi Zoltán ev. ref. lelkész tartotta a koporsónál, mely fölött a nagy dalárda énekelt megrázó gyászdalokat, a Torday Gábor halotti énekét. Azután hosszú sorokban kísérték ki a gyászos gyülekezet a koszorús koporsóba borított holttestet a hatvan utcai temetőbe, ahol is az egyházmegye részéről még Szabó Lajos hajduböszörményi lelkész fohászkozott. Ezután a magyar föld kövér hantjait ráhúzták a sokaktól szeretett öreg magyar testvér koporsójára. Nyugodjék békében a hosszú munkás élet küzdelmei után.

— **Beteg városi tanácsnó.** Mint értesítünk, Szabó Kálmán katonaiügyi tanácsnok súlyos betegen fekszik. Felgyógyulása hosszabb időt vesz igénybe.

— **Budapesti tanoncok Debreczenben.** A budapesti tanoncz iparos ifjak Nagybanyára utaznak, hogy az ottani bányákban tanulmányozzanak. Visszafelé jövet kiszállnak s egy napot itt töltenek. Megakarják ismerni a magyarság ősfészket, s megtekintik a város ipari nevezetességeit.

— **Az iparkamara közös bizottsága** ma délután 5 órakor tarja ülését a kamara kisebb tanácskozási termében. Ez ülésen fogja a közös bizottságot elbírálni a tanulmányi és utazási ösztöndíjak és a kitüntető tanoncz érmek pályázatait. Dönt továbbá államsegélyes folyamodások tárgyában és kir újabb ösztöndíj pályázatokat.

— **Halálos sérülés helyett érdempénzek.** Budapesti tudósítónk szombat éjszakai telefonszólása után lapunk vasárnapi számában az a hír jelent meg, hogy az országos tornaversenyen — elesvén — az egyik debreczeni tornászdiák, a kis Molnár Albert agyrázkódást szenvedett és állapota két-séges. A legnagyobb örömről szolgál megczáfolni ezt a hírt, mely onnét származott, hogy Molnár Albertet, az ev. ref. főgymnázium ügyes diákját

a mentők vitték el a tornaterről; de semmi komolyabb baja nem lett, sőt a vasárnapi kötélhuzásban is résztvett már és ma hétfőn három érdempénzzel diszitve érkezett haza az ügyes debreczeni tornász diák, a ki bizonyosan sokáig fog élni (kivánjuk is, Szerk.), mivel ilyen korán halálhírére költötték. Részünkről pedig sajnáljuk, hogy a Budapestről érkezett rémhír közreadásával a szülőknek, a hajduböszörményi 2-ik szám alatt lakó Molnár Albert földbirtokoséknak a nyugalmát — bár rövid időre is — megzavartuk.

— **Halálozások.** Meghaltak: Vincze Bálint ev. ref. 38 éves, Rácz András ev. ref. 6 hónapos, özv. Kiss Andrásné szül. Polgár Emilia ev. ref. 37 éves, Szalóki Mária ev. ref. 2 éves, Váradi József ev. ref. 80 éves, Arukner Sándor ev. ref. 8 éves, Nanást János ev. ref. 47 éves, Kiss Ilona g. kath. 4 hónapos, Danka Sándor ev. ref. 16 éves, Ozga Gusztáv r. kath. 10 hónapos.

— **Házi ipari kiállítás.** A kamara iparmuzeumába rendezett kiállítás második napja semmiben sem maradt mögötte az első nap sikerének. A kiállításnak eddig — a feljegyzések szerint 2580 látogatója volt. A dusan felszerelt kiállítás izléses tárgyai igen nagy kelendőségnek örvendenek és naponként több izben kell a kiállítás árui a tartaléktárból felfrissíteni. A kiállítás még csak ma szerdán és csütörtökön lesz nyitva. A kiállítás látogatható délelőtt 9—12 óráig, délután 3—6 óráig.

— **Elhunyt debreczeni polgár.** Rövid időn belül már a harmadik debreczeni polgár halálozott el Budapesten operálás közben. A boldogult Óri Mihályt követte Kék Sándor, most pedig újabb Bánya István debreczeni birtokos polgár haláláról értesülünk mély részvétellel. Bánya Istvánnak ki a Hatvan-utczán lakott, a napokban végeztek Budapesten műtétet és a „sikerese” műtét után vasárnap este meghalt. Még javakorbéli tekintélyes polgár volt. Holttestét hazaszállítják.

— **Bélyegkedvezmény iparosoknak és kereskedőknek.** A pénzügyminiszter feltételelesen megengedte, hogy a kereskedelmi és ipari ügyletekben a hatóságokhoz beadott levelezésre ne okmány bélyeg ne ragasztassék. Zavar elkerülése végett megjegyezzük hogy ez nem portó, hanem okmány bélyeg kedvezmény.

— **Eljegyzés.** Fülöp József debreczenből eljegyezte Königstein Leona kisaszaszonyt Sajó-Szt. Péterről.

— **A harmadik egyetem.** Azoknak, a kik az egyházkerületi közgyűlésen a bölcsészeti tanszékek és tanárképző, tehát a debreczeni egyetem felállítására ellen szavaztak különösen ajánljuk figyelmükbe, a Szegedi Napló, ezen híresekjét: Amig Szeged a rivális városokkal együtt minden követ megmozdit, hogy magához édesgesse a tervezés alatt álló harmadik egyetemet: addig Debreczen, amely pedig ugyszólván vezette a mozgalmat, ma már ott tart, hogy az egyetem nem kell neki. A református egyházkerületi gyűlésen az egyetemi bizottság elnöke lemondott. De több is történt:

Hallotta Ön??

Megvettük a Kiss Lajos csódtömegét és az üzlethelyiségéből az egész áruraktárt elszállítottuk. Az összes rőfös és rövidárúak melyek a csódtömegben voltak, valamint napernyők blousok, fehérneműek a volt Laszlo-féle helyiségben, üzletünk közvetlen tözomszédágában letartani becsértékben (félár) kerülnek eladásra. Wallerstein Fülöp fiai.

nagy szótöbbséggel kimondották, hogy a bölcsészeti fakultás felállítására nem sietős. Ami azt jelenti, hogy a debreczeni főiskolának egyetemmé való fejlesztését maga az egyházkerületi hatóság sem pártolja.

— **Vesszedelmes csukorkák.** Halatlan botrányos dologról értesültünk. Helai János városi hajdu az egyik fűszerüzletben citromos csukorkákat vásárolt. Szopogatás közben észrevette, hogy a csukor felhasítja a nyelvét. Nagy megdöbbenéssel vette ki a szájából a csukorkákat és tapasztalta, hogy azokban üvegdarabkák vannak. Felhívjuk a körülményre a közönség figyelmét. A rendőrség a feljelentés alapján szigorú vizsgálatot indított.

— **Rövid hírek a rendőrségről.** Mórincz Bertalan Arany János utca 31. sz. a. lakos feljelentést tett Nagy Mihály Veres utca 14. sz. a. lakos ellen, aki a földjén két nyárfát kivágott. A kára — állítása szerint — 200 korona. — Tesch József Batthyány utca 2. sz. a. hentes feljelentést tett Katona József volt alkalmazottja ellen, aki 8 korona 12 fillér elcsikkasztása után megszökött.

— **Talált bunda.** A f. évi kihajtás alkalmával a Hortobágyon 1 db. juhászbunda találtatott, igazolt tulajdonosa a mezőren dörkapitányságnál átvetheti. Vajon mitéle hortobágyi történet fűződik ehhez az esethez, midőn a juhász elveszti legbecsesebb kincsét, a bundáját?

— **Olasó árak feltűnést keltenek.** Utazó bőröndök, uti kosarak, kézi kofferek, kézi táskák, plaid szijjak, patent gyermek székek, gyermek kocsik, gumi labdák, nyári játékszerek nagy választék, gyári raktár a legolcsóbban Fisch Testvérek üzletében főtér.

x **Uj falidiszek (etagerék) lényképek keretek, tükrök, szobadiszek s mindenféle alkalmi ajándék tárgyakból igen olcsó ujdonságok érkeztek MEENTZ HENRIK ujdonságok áruháza.**

Országgyűlési képviselők halálos párbaja.

Keglevich István gróf meghalt.

Budapest, május 29.

A képviselőház szombati ülésén tudvalevőleg kínos összeszólalkozás történt gróf Keglevich István és Hencz Károly országgyűlési képviselők között.

Hencz Károly a fiatal néppárti honatya, aki alig egy-két év előtt még pelyhedő állal az egyetemi keresztvitések soraiban hősködött, odaszólt egy beszélgető csoporthoz, amelyben gróf Keglevich István is állott.

— Szamá! — felelte egyszerűen és röviden Keglevich.

Hencz Károly tegnapelőtt Buzáth Ferencz és Szabó István képviselők útján lovasag elégtetelt kért Keglevichtől, aki ma gróf Károlyi György képviselőt és Münnich Aurélt bízta meg képviselővel. A segédtek nap késő estig tárgyaltak ebben az ügyben. A békés megoldás meghiusult, tehát kardpárbajban állapodtak meg.

A párbaj ma délelőtt játszódott le egyik fővárosi vívóteremben.

Megjegyezzük még, hogy ebben a lovasag mérkőzésben két nagyon erős fél akadt össze. Keglevich az operaház volt intendánsa kitűnő vívó s ismert atléta, Hencz

erős, izmos fiatalember. Az Egyetemi körben, mint félelmes, szinte legyőzhetetlen vívónak ismerték a most huszonöt éves fiatalembert.

A párbaj lefolyása.

A párbaj színhelyén először Hencz Károly jelent meg. A 142. számú berkocsin érkezett segédei, Buzáth és Szabó néppárti képviselők kíséretében és a Koronaherceg-utcai kapuál szálltak ki. Nehány perc múlva ugyanazon kapu előtt magánfogató állott meg, a melyből Münnich Aurél és gróf Károlyi György szállottak ki. Rövid idő múlva gyalog érkezett meg gróf Keglevich István egyedül, s egyenesen a vívóteremben ment, a hová már előbb megérkeztek dr. Kosztka és dr. Widder párbajorvosok.

A párbaj föltételei ezek voltak: Écsre fent lovassági karddal való vívás meg van engedve. Bandage nincs.

A felek levették a szembe állottak egymással.

Szabó István volt a párbaj vezetője. Mielőtt megkezdődött a viadal, Szabó a szokásos békítési kísérletet tette meg.

Hencz ezt mondta:

— Nem!

Keglevich pedig csak szó nélkül elfordította a fejét.

Erre még egyszer fölolvasták a párbaj föltételeit.

— Rajta! — adta ki a vezényező Szabó István.

A felek összecaptak.

Keglevich támadott először. Nagyon hevesen támadott és pillanatra úgy tetszett, hogy súlyos vágást fog mérni ellenfelére.

Hencz kivázdta a támadást.

A párbajnak körübelől negyedik percében Keglevich még hevesebben támadott és ekkor eddig meg nem magyarázott, érthetetlen módon Hencz felé rohant és valóságosan beledőlt a kardjába.

A hegyesre köszörült kard a sziv tájékán hatolt be és a hátán jött ki Keglevich nyomban élettelenül esett össze. A kardot csak nagynehezen lehetett kihúzni a testéből. Az orvosok bekötötték a sebet, de már nem ért semmit. Keglevich szörnyen halt.

A vívóteremben levő pamlagra fektették. Az orvosok és Károlyi György állottak mellette.

Érdekes, hogy a kardok Keglevich István tulajdonát képezték. Még tegnap délután küldte át kifelve és kiköszörülve a Fodor-féle vívóterembe.

A párbajfeltételek és a rendőrség.

A párbaj helyszínén felvett jegyzőkönyv szerint a párbaj feltételei következők voltak: nagy és kis csukló-bandázs, hegyes és éles vívókardokkal, harc a végkimerülésig, szuras is megengedve. A felek könnyű selyeminget viselhettek.

Keglevich gróf, amint már említettük, külön kardjait küldte el, hogy azokkal vívják meg a párbajt. Fodor vívómester azonban azok használata ellen tiltakozással élt és más kardokat bocsátott a felek rendelkezésére, sőt módot talált arra is, hogy hasbandázst alkalmazzanak.

A párbaj szerencsétlen kimenetelét után Münnich Aurél azonnal a rendőrségre hajtattott és bejelentette az esetet. A rendőrség részéről erre Krecsányi Kálmán rendőrkapitány és dr. Tóth János fogalmazó kísérték a párbaj színhelyére és nyomban hozzákézdtek a jegyzőkönyv felvételéhez. A rendőrség kiküldöttjei a véres kardot becsomagolták és rendőrségi őrizetbe vették.

Keglevich halálsejtelméi.

A tragikus véget ért gróf Keglevich tegnap délután magához hivatmagántitkárát Freund Izsót, az Opera ház főkönyvelőjét, akinek leveleket és okiratokat adott át és különféle rendelkezéseket tett. Mintha halálát sejtette volna, fontosabb ügyeit rábízta régi bizalmasára.

Keglevich gróf kitűnő vívó hírében állott, fiatalabb korában mindenki rettegte, akinek ki kellett vele állani. Nehány évvel ezelőtt Bécsben verekedett meg Salm herceggel.

A képviselőház részvéte.

A képviselőházban tíz órakor tudták meg a szomorú hírt. Persze óriási szenzációt keltett.

Az összeférhetetlenségi bizottság éppen össze akart ülni, — hogy Keglevich ügyét tárgyalja, de a halálhíre elhalasztotta ülését.

Justh Gyula nyomban intézkedett, hogy a Ház ormára kitzúzzék a fekete zászlót.

TAVIRATOK.

Iratok, melyek feleslegesek.

Budapest május 29. Tisza István gróf tegnap átadta dr. Günther Antalnak, az összeférhetetlenségi bizottság jegyzőjének a Keglevich kegydíjra vonatkozó iratokat, de kijelentette, hogy nincs köztök kompromittáló.

Az orosz hajóraj végveresége.

London, május 29. A tengeri csata, amely pénteken kezdődött, Roszdesztvenszki teljes vereségével végződött. Az orosz hajóraj minden támadásra képtelen. Helyzete kétségbeejtő. Az orosz hajórajt a japánok teljesen körülzárták. A menekülés lehetetlen. A japánok a megmaradt orosz hajóhadat elfogják, vagy megsemmisítik teljesen.

London, május 29. Nebogator orosz tengernagy egész hajórajával és 3000 emberével fogságba került.

London, május 29. A döntő tengeri ütközet szombatra virradóra kezdődött és az oroszok teljes vereségével végződött. A japánok a menekülő Roszdesztvenszki üldözését folytatják.

Olvasóink rovata.

A mozdonyvezetők helyzetéről.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Tapasztalván a közügyek iránt mindenkor jóakaratu érdekötését, kérjük alábbi sorainknak becses lapjában helyett szorítani.

A napról napra ádázabb kenyérharc arányában rosszabbodó kereseti viszonyoktól hajtattva, kopogtatott f. hó 28-án, a debreczeni és vidéki máv. mozdonyvezetők tagu küldöttsége Laszgalner Kálmán vonatási felügyelő ajaján, hogy sérelmeiket előadva, orvoslást kérjenek. A felügyelő a legjobbakaratu támogatást helyezvén kilá-

a legújabb tavaszi ujdonságok, női és gyermek felöltőkben, nap- és e-bernyők, bluzok, alsó szoknyák (jouponok), gyermek ruhák stb. míg a téliet tart mégis olcsó áron kaphatók **Darvas Testvérek** női- és gyermek felöltők áruházában **Debreczen, a Hungaria mellett.**

Az üzlethelyiség kiadó.

Üzletáthelyezés miatt

tásba, a küldöttség tagjai távoztak. Az ígéret tehát meg van, most már csak a teljesítése van hátra. Ideje is volna már egyszer, ha adnák a mozdonyvezetőknek a mi a mozdonyvezetők, legalább úgy, mint a külföldön, akkor nyugodtabban utazhatnak mindenki.

Debreczen, 1905. május 29-én.

Kiváló tisztelettel:

Több vasutas olvasója.

Törvénykezés.

VI.

Esküdtszéki főtárgyalás.

Apa és fia a sógor ellen.

Annak idején megirtuk, hogy idősb Tanka József 60 éves vámospécsi gazda és hasonnevű 25 éves fia november 10 én este úgy elverték Tiba Józsefet, aki az öregnek veje, a fiának pedig sógora volt, hogy még *aznap éjjel meghalt.*

Az esküdtszék dr. Szűcs Miklós elnöke alatt a következőkép alakult meg: bírák dr. Oláh Miklós és Tatay Ferencz, jegyző Tormásy Géza, ügyész dr. Udvarhelyi Dezső, védők dr. Bacsó Dezső és dr. Nagy Kálmán, orvos-szakértők dr. Izsó János és dr. Kiss János. Az esküdtek: Veszely Antal, László József, Hegedűs György, Tamássy Béla, Sesztina Jenő, Réthy György, Schvarcz Dániel, Nagy Lajos, Pavlicza Pál, Kecskés István, Bakóczy Péter, Sugár Gyula. Pótesküdték: Szabó Ferencz és Burai János.

Mindkét vádlott azt adja elő, hogy önvédelemből követték el tettüket, mert a részeg Tiba *legyilkolással* fenyegette az egész családot. Nem akarták agyonütni, csak árthatatlanná tenni.

Eddig csak 4 tanut hallgattak ki, míg ma meg 9 tanut hallgatnak ki. Alkalmasint ma ítéletre is kerül a sor.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1905. május 29.

Készaru elhanyagolt, malmok csak jelentékeny árengedmények mellett vásárolnak. Ma 20 olcsóbb.

1905. októberi buza	16.02.—04
májusi buza	—
októberi rozs	13.16.—18
1905. májusi rozs	—
októberi zab	11.16.—18
1905. áprilisi zab	—
1906 májusi tengeri	11.16.—18
1905. júliusi	14.46.—48
szeptemberi	14.36.—38
1905. augusztusi repce	23.10 —

REGÉNY-CSARNOK.

A vén kurucz fia.

— Elbeszélés. —

21 Irta: Magyar Gyula.

— Még nem ütött meg egyszer sem. De ha a legjobb férfi volna is a világon, akkor is csak téged szeretnék. A testem, igaz az övé, de a szívemhez, a lelkemhez most is csak neked van jogod.

Az asszonynak igazsága volt: a szívnek, a lelkének minden érzésével most is Pistát szerette. De a legény sem tudott volna mást szeretni. A szerelme most még mélyebb, igazabb volt. Erősödve azzal a szánalommal, amely éberem örködött, hogy az élet minél kevesebb lelki teherrel nehezdedjék annak a jobb sorsra érdemes asszonynak gyenge vállaira.

Kádárné még csak nem is sejtette, hogy Bencze Pista gondos szeretettel örködik a felett, nehogy nyers, goromba termé-

zetű férje részéről a legcsekélyebb bántalmazásnak is kilegyen téve.

Pistának kis gazdasága mellett elég ideje marad arra, hogy ujságot olvasni, beszélgetni a közebe eljárjon, s ott fennülés nélkül megtudjon egyet-mást a Kálárék családi életéről. Maga soha sem lépte keresztül a Kádár Ferkó küszöbét. Csak a mások beszédéből tudhatott hát meg róluk valamit.

Az ilyen uton való tájékozódást Pista elégségesnek tartotta addig, míg egy alkalommal füle hallattára vitatta néhány kortag egymással szemben azt, hogy Kádár Ferkó tetteleg bántalmazza, üti a feleségét.

— Bármi történjék is, elmegyek hozzájuk. Magam szerzek meggyőződést a dologról. Gondolta magában Pista.

S mánap délután bekopogtatott Kádárékhoz.

A gazda nem volt otthon. Az asszony valami fahérműn dolgozott. Szomorú volt, mint rendszeren. A szemei vörösek a sirástól.

— Nem kerülgetem, hogy miért jöttem. Tudom, hogy őszinte vagy hozzám Maris. Tegnap azt hallottam, hogy az urad megvert. Igaz? — Ez után a kérdés után szelid komolysággal nézett a legény az asszony szemébe. Az pedig száraz szemmel nézett vissza. És nyugodt, őszinte hangon felelt:

— Igaz. A múlt héten, talán éppen ma egy hete vert meg. Sem azelőtt, sem azóta nem bántott.

De már akkor köny rezgett a pilláin és remegett a hangja, mikor ezeket mondotta:

— Ne félts: nem fog többé bántani. Olyan leszek hozzá, amilyenek ő óhajt. Nem lesz oka a verésre. De ne jöjj többé hozzánk. Az Istenre kérlek Pista, ne jöjj. Legalább olyankor ne, amikor az uram nincs itthon. Féltetek, hogy veszedbe rohansz.

— Jól van. Igérem, hogy nem jövök többé. Vagy csak akkor jövök, ha itthon lesz az urad. . . . De tudod-e azt Maris, hogy rettentő bosszút fogadtam az urad fejére, ha tetteleg bántalmazni merészel.

— Ha szeretsz még Pista, most az egyszerre elfelejtkezel a bosszúról. Mondta kerő, kenyörgő hangon az asszony. Hiszen nem fog többé bántani.

Pista, nekihevülve szólott:

— És ha soha egy ujjal se nyulna hozzád, hát akkor is élet volna a te életed Kádár ferkó mellett! Hát kénytelen vagy te ennyit szenvedni tünni a saját vagytonod mellett azért, mert mindig tiszta, becsületes, jó voltál? Hagyd itt az uradat. Menj vissza az edes anyádoz.

— Nem! Ezt nem tehetem! — Mondta sajtáságon fényő szemmel az asszony. Inkább megölöm, elpusztítom magamat. De hogy a becsületemet a falu szájára adjam, hogy téged is meggyanúsít tássalak azzal, amire nem lennél képes, hogy rávétél az uram elhagyására azért, hogy a szeretődde aljasithass, — nem ezt nem tehetem!

— Igazad van, Maris. — Mondta szomorúan a legény. — De épen jön, az urad.

Az asszony kitekintett az ablakon. S amint meglátta hazaérkező urát, a szorongó félelembe belesáppadt. Halk, remegő hangon kérlelte a legényt:

— Ne szólj neki semmit, Pista. Csak most az egyszer ne szólj. Részeg: könnyen baj eshetnék.

Pista már nem felelhetett, mert Kádár kissé támoogyva éppen belépett az ajtón.

Amint meglátta Bencze Pistát nyers karomkodásra fakadt. Majd pár lépést tett a felesége felé. S annak lábaihoz földhöz csapta azt a félig telt pálinkás üveget, amit magával hozott.

Éktelen lstenkáromlába tört ki. Azután így folytatta:

— Így kéne összetörni az olyan asszonyt is, aki még csak nem is restelli magát, ha az ura gyüttési a szeretőjével. — Ezt ordító, részeg hangon mondta s nyomban utána arcul ütötte a feleségét.

Bencze Pirta a karomkodást, szidalmakat szó nélkül végighallgatta. De mikor arculütötte Marist a garázoa ember, odaugrott Kádárhoz s mellenragadva őt, megvárta, mint a szelvény a cserjét. Azután a fölébe ordította:

— Mit tettél Kádár Ferkó?! Hát elfelejtetted már, hogy ennek a gyöngye asszonynak a törékeny teste csak addig a tiéd, amíg úgy hánsz vele, mint szellő a virággal? . . . Hát mindenképpen a kezem alatt akarsz meghalni.

Erre rövid dulakodás támadt a két ember között. . . . A feldühödött Kádár eszmászarából hosszú kést rántott elő. De Bencze Pista ezt észrevette. S minden erejét összeszedve, ellődította magától Kádárt azzal a szándékkal, hogy így neki is, az asszonynak is ideje lesz, a szobából kimenekülve, a dühöngő részeg emberre rázárn az ajtót.

Az erős lökés következtében azonban — Kádár egyet-kettőt bukdácsolva — olyan szerencsétlenül esett végig a földön, hogy a markában görcsösen szorított kés markolatig a gyomrába szuródott. Pista azonnal átlátta a veszedelmet. S míg orvosért küldött, maga a csendőrsre sietett.

Örmester ur! Embert öltem. Tessék lejönni velem a Kádár Ferkóhoz. Talán addig kibírja. Zavarodott összevisszasságban mondotta ezeket Bencze az örmesternek. A ki egy emberét maga mellé véve, Pistával együtt azonnal Kádárékhoz sietett.

[Folytatjuk.]

Junius elején

fog megnyilni

Kun Márton

kötszer, keztyü, pipere
és kézműáru üzlete

Piacz-u. 12. sz.

Sfenczingerház.

Felhívjuk ez üzletnyitásra a
n. é. közönség szives figyelmét.

Szárnyas állatokat

élve és leölve árusítok

kilója 70 kr.

tisztán kezelve.

Inyenc különlegességek
kaphatók és megrendelhetők

Ozsváth Ferencz

(keresztény)

Széchenyi-utca 6. sz.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye

Női divat

Külön szőnyeg osztály.

== Függyönyök ==

== Ágy- és asztalterítők ==

== Linoleum ==

óriási raktár!!

Schuller Sámuel

szoba-, czimfestő- és fényező

DEBRECZEN, Simonffy-u. 25. sz.

Felvállal új épületek, lépcsőházak és díszletek festését. Izléses cégeliratokat és mindenféle fa- és vasbutor fényezéseket a legdivatosabb kivitelben

és legjutányosabb árban.

Új kalapos üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint a Bádogos-utca 1-ső szám alatt a Tiszapalota épületében

kalapos-üzletet

nyitottam, hol is ajánlom olcsó árak mellett saját készítményű férfi, fiu- és gyermek kalapjaimat, úgy nyulszőr mint gyapjuból, ugyszinten ócska kalapok tisztítását és átalakítását gyorsan és pontosan a legszolidabb árak mellett eszközölöm. — Szives pártfogást kér, tisztelettel

Sarkadi József,
kalapos mester. (Műhely: Kut-utca 90. szám.)

Árverési hirdetmény.

Az Illéssy Klára tulajdonát képező, a debreczeni 1674 számú telekjegyzőkönyvbe felvett 1266 h. r. számú Fűvészker-utcai 12. népsorszámu ház, 1905. évi junius hó 12 ik napján, d. u. 3 órakor, 10.000 korona kikiáltási ár mellett, a hely színén megtartandó önkéntes árverésen elfog adatni.

Az árverési feltételek Konrad Samuel ügyvéd ügyvédi irodájában, Fűvészker utca 18. szám a. és Bakos Antal Fűvészker utca 7 számú házában megtekinthető, s az árverés alkalmával felfognak olvastatni s az árvelelők által aláírandó lesz. Bánatpénz 1000 korona az árvelelők által leendő lesz.

Zongora hangolásokat és javításokat

elvállal

ugyszinte pianinók, zongorák, czimbalmok bérbe kaphatók

SCHMIDT S.

6 os. és kir. fensége József főherczeg udvari szállítója.

➔ Zongora és hangszer készítőnél. ➔

Felhívás

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró- és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohányzsinégeket olcsó árban.

Kivánatra mintákat küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára ponyva- és zsákkötésintézet

DEBRECZEN, Kossuth utca 27. sz.

Megnyilt

Deák Ferencz-utca 16. sz. a.

Verbóczy-u. sarkán

SZENTESSY JÓZSEF

férfiszabó és ruhatisztító üzlete,

ahol mindennemű uri öltönyök mérték után a legújabb divat szerint, valamint tisztítások, javítás és vasalás szakszerűen és pontosan

jutányos árakban vállaltatnak.

Hivatalok és magánfelek

részére!

Ruggyanta és Réz bélyegző

számozógépeket, pecsétnyomó állandó festékpárna és izléses

nyomatványokat

gyorsan, pontosan és olcsó árban készít

az Első debreczeni

Ruggyanta-bélyegző-gyár

és nyomda

Simonffy-utca 5. szám.

Divatos napernyők

Jó mosó széles Delainek

30 és 40 kr.

Cosmanosi mosó áruk,

120 cm. széles sima Batistok,

Női ruhavásznak, Zephirek

olcsó, szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos fiai cégénél

DEBRECZEN, Rózsater.

Új asztalos műhely.

Van szerencsém a n. é. közönséget tudatni, hogy Mester u. 12. sz. alatt műasztalos műhelyt nyitottam, ahol minden e szakba vágó munkát, u. m.: izléses és modern butor-, épület és boltberendezéseket a legszolidabb árakon, továbbá a legújabb stílus rajzokkal és külföldi famintákkal szolgálók.

Műhelyemben készült munkákért felelősséget vállalok.

A fővárosban huzamosabb időn át szerzett tapasztalataim biztosítékot nyújtanak arra, hogy t. megrendelőimnek a legegyszerűbbtől a legművésziesebb munkákkal szolgálhatok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Horváth József

műasztalos.

Szálloda átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy a vasuttal szemben levő

Kossuth szállodát

átvettem és ujonnan átalakítva a szobák legnagyobb tisztaságára ügyelve tovább vezetem.

Ajánlom a közönség figyelmébe saját termésű, kitünő

érmelléki boraimat

ugyszintén a legjobb magyar konyhámat, melyek vendéglőmben tiszta kimérésben és olcsó árakban lesznek kiszolgálva.

Midőn a n. é. közönség b. pártfogását kérem, vagyok

kiváló tisztelettel

Antal József

a Kossuth szálloda vendéglőse.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, szentül minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vasstag betűkből szedett minden szó 4 fillér. **Vidéki tudakozásná tessék válaszbélyeget csatolni.**

Legszebb fiu- és leány ruhák a Párizsi Divat Aruházban kaphatók.

1 liter sűrű málna szörp 1.—, 1 liter kisüsti barack 1.20. Legmegbízhatóbb vadódi tisztán kezelt **ó borok** legolcsóbban beszerezhetők Merkli Ferencznel Fűvészkert-utca 14. Telefon 374. 1 üv. érmelléki 24, 1 üv. Ezerjő 24, 1 üv. Villányi Siller 26, 1 üv. Rizling 4 éves 32, 1 üv. Bakator 1880. évi 60, 1 üv. Tokaji asszu 1.50.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai czukrászda, Jéna és Jóna droguerijában.

Új részletüzlet Csapó-u. 22. megnyit és ajánl vaszon, kanavász, kész férfi ruha, szövet és mosó árukat stb. nagy választékban a legolcsóbb árak mellett.

Pénzkölcsön azonnal 4, 5, 6 százalékra mindenkinek, minden összegben adóslevelekre, váltókra, kötvényekre, életbiztosításokra, zálogtárgyakra, részlet visszafizetésre is. **G. Löhlhoffel, Berlin W. 35.** Visszbélyeg.

Szemüvegek és orr csipetők Fischer Jakab szakértő látszerésznél Piacz-u. 23. sz. kaphatók Távcsovek és látcsövek, kipróbált aneroid lég-sulymérők (időjelzők) nagy választékban.

Kerések megbízható férfi ápolót, ki már kórházban e minőségben hosszabb ideig működött és hajlandó vidékre menni könnyebb beteghez. Czim a kiadóhivatalban.

Úgyes varró és kézimunkás leányok felvétetnek azonnal fizetés mellett Goldstein Karolina Piacz-utca 42.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata** Kossuth-utca 1. szám (az udvarban.) Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefonszám 168.

Vasesztergályozást, vasgályozást, gépjavitást a legolcsóbban vállal Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák-Ferencz utca 22.

70 kr. egy óra tisztítás és javítás Pinter Dezső órásnál, Szent-Anna-utca 2. szám. Tanuló felvétetik.

Kézimunkák, hozzávaló kellékek, előnyomda, harisnyák, keztyűk nagy választékban Benyáts Emil kézimunka üzletében Debreczen, Tiszapalota.

Kerékpárok, Dianna, Premier, Puch & Comp-féle, Stiria egyedül csak Keszler A. nál kaphatók Debreczen, Piacz- és Simonffy-utca sarok.

Nem gyári, hanem saját készítményű cipők legolcsóbban beszerezhetők Krausz Mór cipésznél Piacz-u. 34. sz. Közvetlen a főposta mellett.

Divatos női- és leány kalapok 3 koronától feljebb kaphatók a Párizsi Divat Aruházban.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

Fajtiszta Fox-Terrier ebek (Sima szőrűek) patkány és róka irtásra kitünők. Kaphatók és előjegyzéseket elfogad „Hortobágy” kennel Debreczen, II. j. Homokkert 180 sz.

Nyomdász tanuló felvétetik a kiadóhivatalban.

Diszes gyermek kocsik, aczélkerektől jutányos áron eladó. Megtekinthető a déli órákban. Ugyanott egy fiókos es-lédágy is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Házilag készített borecset eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Nádszék fonások a legolcsóbban készítettnek Bethlen-u. 56. sz. a.

Legmegbízhatóbb és legjobb minőségű szobapadló és kertibutor-lakkok, valamint por- és olajba tört festékek egyedüli beszerzési forrása

Térei J. utóda

ezégnél.

Kizárólag festék- és zsiradék nagy kereskedés.

DEBRECZEN, Hatvan-u. 13 sz.

TÓTH GYULA
vaskereskedő
Debreczen, Piacz u. 20. és 27. sz.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi időnyre kertész ti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket. Kerti vasbutorok, **gyermek kocsik**, fürdőkádak, jégsekrények, vas- és rézbutorok, peronospora- és kerti fecskendők minden vas- és faiparhoz való szerszámok, tüskés kerítés huzalok, építkezésekhez **vasgerendák**, vas- és porcellán kályhák, utóbbiakhoz **multiplikátor** [hőfejlesztő] betétek, méhészeti czikkek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Megnyilt! BUDAPESTI KORONÁS ARUHÁZ Megnyilt!

DEBRECZEN, Piacz-utca 7. (Vecsey-palota.)

Melynek diszmű-, china ezüst-, majolika-, porcellán-, üveg- és játék áru minden vásárlási kényszer nélkül megtekinthetők.

E héten 5000 darab különféle nélkülözhetetlen 50 filléres tárgy kerül eladásra:

Női bőrvökök, táskák és pénztárczák	50 fill.	Majolika kenyér kosár	50 fill.	Aluminium és nickel tálczák	50 fill.
Ruha- és hajkefék	50 "	Gyufa és hamutartó nickelből	50 "	Majolika és üveg vazák	50 "
2 db. patent kabát és nadrágtartó	50 "	Gyeriyya és tentatartók	50 "	Alló és háromoldalu tükör	50 "
Különféle női nyakláncok	50 "	Zsebkés	50 "	Fűszer tartó	50 "
Jou-jouk és nippék	50 "	Bors daráló	50 "	Konyha mérleg	50 "
Fénykép- és levelezőlap album	50 "	Nickelfedelű sőtartó	50 "	Gyors habverő minden háztartásban	50 "
Zománcozott kezelő gombok	50 "	Czukortartó és hintó	50 "	nélkülözhetetlen	50 "
Úri séta pálczák	50 "	Egy pár aczél evőeszköz	50 "	Különféle játékok és még más tárgyak.	
Gyümölcs tányér nickel fogóval	50 "	Evőeszköz kosár nickel fogóval	50 "		

Törpék kerti disznek alkalmi ajándék tárgyak, sörös-, boros- és likörös készletek 1 koronától. Vidéki rendelésnél pontos czimet sziveskedjék közölni. Szétküldés utánvét ellenében történik.

A szabott ár minden tárgyon feltüntetve.

20 koronás bevásárlásnál 5% engedmény.

Schön Márkus.